

Behörighet i svenska – och sen då?

En undersökning om vad tidigare studenter på Behörighetsgivande kurs i svenska har valt att ägna sig åt efter avslutad kurs och om de anser att kursen har varit till nytta för dem i fortsatta studier och/eller i arbetslivet.

Under 2013 inleddes ett större kursutvecklingsarbete av Behörighetsgivande kurs vid Stockholms universitet. Till grund för detta utvecklingsarbete låg bland annat de kursvärderingar som genomförs efter varje avslutad kurs. Dessa kursvärderingar ger en god bild av studenternas åsikter om bland annat arbetsmetoder, litteratur och examination, men ger däremot ingen information om vilken nytta de har av kursen vid framtida studier eller i arbetslivet. För att ta reda på detta, dvs. om och i så fall vilka av de kunskaper och färdigheter som de fått under kursen har varit till nytta i vidare studier och/eller i arbetslivet, har en enkätundersökning genomförts bland studenter som genomgått kursen på Stockholms universitet. Enkäten har främst skickats ut till studenter som har läst kursen någon gång de närmaste sex terminerna, men har även skickats ut till ett mindre antal som läst dessförinnan.

Syftet med undersökningen är att ta reda på studenternas språkliga bakgrund, deras uppfattning om vad Behörighetsgivande kurs har gett dem för språkliga verktyg inför att gå vidare med akademiska studier och/eller att möta arbetsmarknaden samt att ta reda på vilka planer de har vad gäller arbete och studier de närmast kommande åren.

Detta är en första delpresentation av denna pågående studie. I denna ingår de 32 tidigare studenter som vid början av höstterminen 2014 hade fyllt i enkäten. Dessa studenter kallas nedan informanter.

Resultaten visar att nästan 70 % har gått vidare till studier vid universitet och högskola efter Behörighetsgivande kurs i svenska. Knappt hälften av informanterna har valt att studera inom humaniora och ungefär lika många har valt att studera vid Stockholms universitet; 97 % anger att de har haft nytta av de färdigheter de utvecklade under Behörighetsgivande kurs och 95 % anser att kursen helt eller delvis förberedde dem inför akademiska studier; 84 % anser att kursen även delvis eller helt förberedde dem inför arbetslivet.

1. Bakgrundsinformation om informanterna

Den första delen av studien behandlar bakgrundsinformation gällande ålder, kön och språklig bakgrund samt frågor gällande vistelsetid i Sverige och nuvarande sysselsättning.

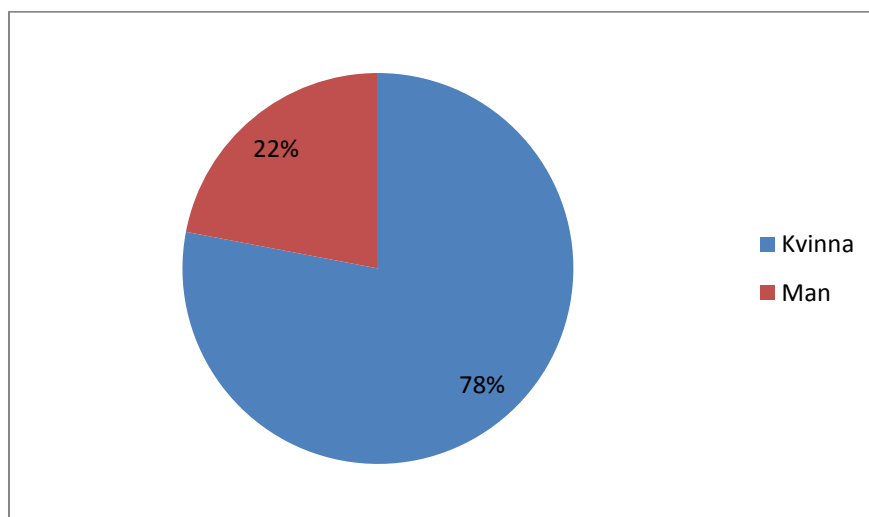
Bland de studenter som har besvarat frågan om ålder är spridningen mycket jämn (se Figur 1). Den äldsta är född 1974 och den yngsta är född 1994. Åldersspannet är alltså 20 år, vilket återspeglar åldersspridningen i våra undervisningsgrupper på Behörighetsgivande kurs.

Figur 1. *Födelseår*

1974, 1975, 1976, 1977, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1986, 1987, 1988, 1989, 1991, 1992, 1993, 1994

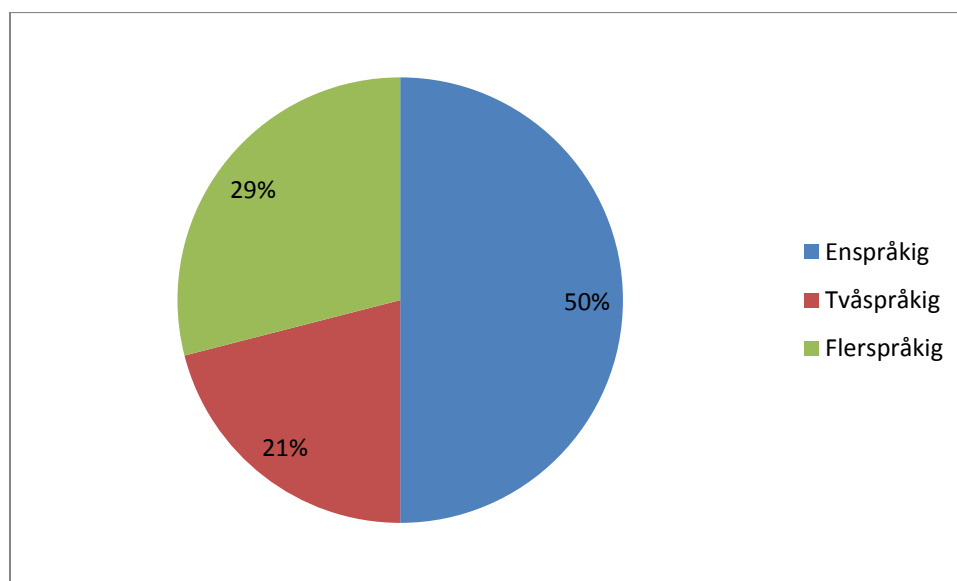
Könsfördelningen är däremot inte lika jämn (se Figur 2). Majoriteten av de studenter som har besvarat enkäten är kvinnor, något som förstås hänger samman med att majoriteten studenter som läser kursen är kvinnor.

Figur 2. *Könstillhörighet*

Hälften av informanterna har uppgett att de är enspråkiga, men har kunskaper i ett eller flera främmande språk (se Figur 3). Ungefär en femtedel definierar sig som tvåspråkiga – dvs. har uppgett att de kan använda två olika språk lika bra i nästan alla situationer (och har ev. kunskaper i ytterligare främmande språk utöver dessa). Nästan var tredje definierar sig som flerspråkig (dvs. kan använda fler än två språk lika bra i så gott som alla situationer, såsom skola, arbete, fritid, hemmet).

Figur 3. *Språklig identitet (Hur ser du på dig själv och din språkliga förmåga?)*

Informanterna har haft möjlighet att ange dels vilket förstaspråk (modersmål/det språk som har lärts in först) de har, dels vilket språk de har använt som huvudsakligt skolspråk. Alla har inte valt att besvara dessa två frågor. Såväl närbesläktade språk som engelska och tyska liksom språk som skiljer sig stort från svenskan, t.ex. dari och arabiska, finns representerade som uppgivna förstaspråk bland informanterna (se Figur 4). Även detta stämmer överens med bilden över hur det brukar se ut i undervisningsgrupperna, som ofta är mycket heterogena med avseende på språklig bakgrund.

Figur 4. *Förstaspråk*

engelska	tyska	ukrainska	arabiska
estniska	ryska	dari	svenska
georgiska	rumänska	tyska	grekiska
lettiska och ryska	spanska	italienska	engelska
polska	portugisiska	persiska	lettiska
svenska			

Det är förstås inte alla som har möjlighet att gå i skolan och studera på det språk man har lärt sig först, och föga förvånande är det fler som uppger engelska som skolspråk men ingen som uppger dari (se Figur 5). Några informanter har uppgett flera olika skolspråk, vilket förstås kan tolkas som att det sammanhänger med den flerspråkighet de redovisat. Det språk som man använder i ungdomsskolan tenderar att bli ett starkt språk, oavsett vid vilken ålder man lär sig det.

Figur 5. *Skolspråk*

svenska	italienska	portugisiska
svenska	spanska	ryska
engelska/svenska	rumänska, svenska, engelska	polska
engelska	lettiska, engelska	georgiska
engelska	ukrainska och hebreiska	persiska
tyska	estniska	arabiska
tyska	lettiska	

De informanter som har kommenterat frågorna om den språkliga identiteten har skrivit följande (se Figur 6):

Figur 6. *Kommentar om språklig bakgrund.*

<p>"Jag kommer från en tvåspråkig familj. Det är ingenting ovanligt i Lettland. Medan jag pratar ryska med mina föräldrar, pratar jag lettiska med min morfar och farmor men ryska - med min mormor. Hon förstår ingen lettiska. Mitt akademiskt språk är dock lettiska. Jag skriver ganska dåligt på ryska, men har inga problem att läsa eller prata."</p>
<p>"Jag tyder frågan om min språkliga identitet som "just nu". Annars är jag typiskt enspråkig, fick mitt första främmande språk när jag var 11 och lärde mig 4 språk till under tonåren och vuxenåldern. Men just nu skulle jag absolut säga att jag är flerspråkig, jag använder tre språk (svenska, tyska, engelska, i den kvantitetsordningen) så gott som dagligen. Enspråklig"</p>
<p>"Mitt modersmål är dari och hazaragi som man talar i Afghanistan. Jag kan persiska som mitt modersmål och studerade med detta språk hela min utbildning i Iran."</p>
<p>"Jag är född i England och har pakistanska föräldrar. Min mamma brukade prata urdu med mig men jag svarade alltid på engelska, därför är mina urdu kunskaper inte fullt utvecklade."</p>
<p>"Spanska är mitt modersmål. Jag studerade engelska på universitetet i 3 1/2 år i Venezuela. Sedan flyttade jag till Frankrike där jag studerade på franska på universitetet i 4 år. Har bott i Sverige i 4 år. År 2010 började jag studera svenska i 6 månader (sfi/sas kurser), sedan jobbade delvis på svenska i ungefär 2 år och 2013 började förberedande kurs på SU."</p>
<p>"Har svenska föräldrar och bodde i Sverige fram tills jag var 2 1/2, så det första språket jag lärde mig var svenska men vi flyttade sedan till USA där jag lärde mig engelska ungefär samtidigt som jag lärde mig svenska. Mitt skolspråk har alltid varit engelska fram tills jag flyttade till Sverige för 4 år sedan och började plugga svenska. "</p>

"Jag lärde mig rumänska först som barn av mina föräldrar men snart därefter (nästan samtidigt) började jag umgås med grannar, etc. och på så sätt lärde mig engelska innan jag började skolan."

"Kunde engelska när jag var liten efter som jag är född i Sverige och flyttade till hemlandet när jag var 10 år gammal"

"Jag är född i Azerbajdzjan men eftersom mina föräldrar är rysktalande har jag ryska som modersmål. (alltså inte azerbajdzjanska fast jag behärskar språket)"

"Halvitalienare, alltid pratat två språk i familjen."

"Jag är uppväxt i Sverige men gick på gymnasiet utomlands innan jag återvände till Sverige, därav engelska och svenska. Vilket även förklarar nedanstående svaret."

"Jag växte upp med 3 olika språk i hemmet: engelska, persiska samt turkiska. Dock pratade jag alltid persiska hemma och engelska i skolan. Det kändes bara naturligt."

"Jag är uppväxt med ukrainska och ryska som talades i familjen. Sedan flyttade jag till Israel vid 15 årsåldern och där pluggade jag på hebreiska i skolan i flera år. Engelska och svenska lärde jag mig i vuxen ålder."

"Jag tyder frågan om min språkliga identitet som "just nu". Annars är jag typiskt enspråkig, fick mitt första främmande språk när jag var 11 och lärde mig 4 språk till under tonåren och vuxenåldern. Men just nu skulle jag absolut säga att jag är flerspråkig, jag använder tre språk (svenska, tyska, engelska, i den kvantitetsordningen) så gott som dagligen."

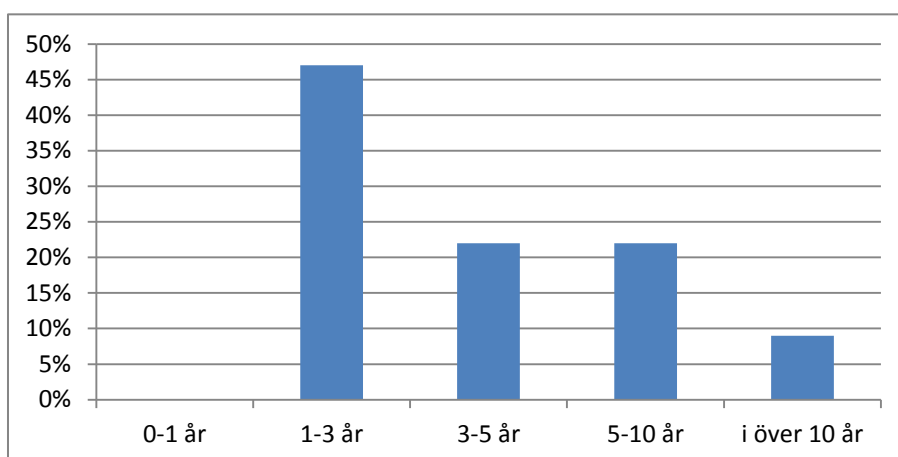
Många av informanterna har fått sin huvudsakliga utbildning i Europa, men Asien, Sydamerika, Nordamerika, Afrika och Mellanöstern är också representerade (se Figur 7).

Figur 7. I vilket land har du fått din huvudsakliga utbildning?

USA/Sverige	Tyskland	Ukraina	Rumänien	USA
Georgien/Sverige	England	Ryssland	Azerbajdzjan	Chile
Sydafrika/Sverige	Österrike	Estland	Kazakhstan	Kanada
Grekland, Italien	Frankrike	Lettland	Syrien	
	Italien	Polen	Iran	

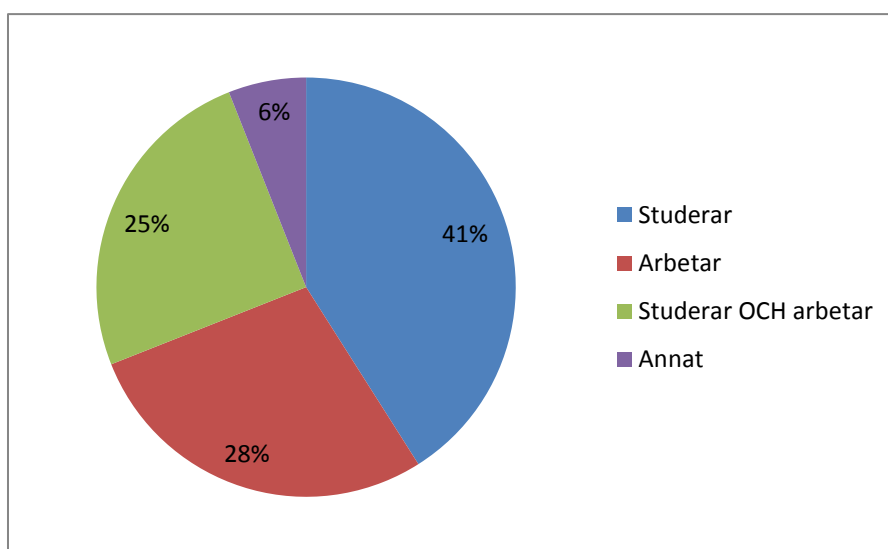
Hur länge man har exponerats för språket har ju viss betydelse för språkinläringen, även om det naturligtvis inte går att utläsa vilken omfattning eller kvalitet en sådan exponering inneburit enbart utifrån tiden. Antalet år informanterna har bott i Sverige är ändå intressant med tanke på att integration utan språkfärdighet inte är enkel att föreställa sig. Även vad gäller denna fråga skiljer det en hel del mellan informanterna, även om majoriteten av dem – nästan hälften – har bott i Sverige mellan 1 och 3 år (se Figur 8). Att ingen av dem har bott i Sverige i mindre än ett år är inte särskilt förvånande eftersom den kurs detta är en uppföljning av är en termin lång och arbetet med att samla in dessa bakgrundsdata har pågått ungefär en termin.

Figur 8. *Hur länge har du varit bosatt i Sverige?*

Ett av syftena med denna undersökning var att ta reda på vad studenterna sysselsätter sig med efter avslutade studier på Behörighetsgivande kurs (se Figur 9). På frågan om vilken den huvudsakliga sysselsättningen är idag har 41 % svarat att de studerar. En knapp tredjedel har svarat att de arbetar och en fjärdedel att de kombinerar arbete och studier. Ett fåtal ägnar sig åt något annat.

Figur 9. *Vilken är din huvudsakliga sysselsättning idag?*

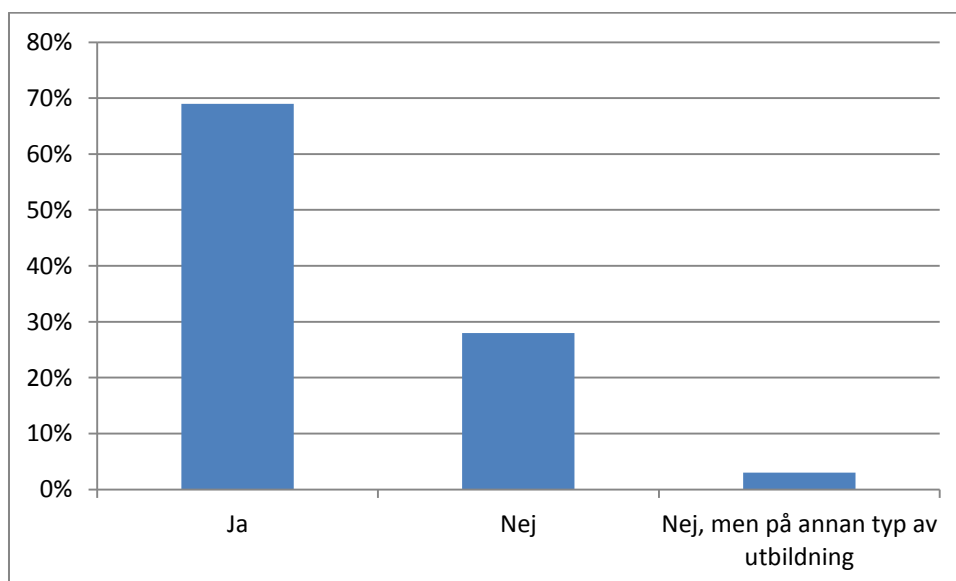

2. Frågor om utbildning

Den andra delen av uppföljningsenkäten behandlar uppgifter om den eventuella utbildning informanterna har genomgått efter att ha avslutat Behörighetsgivande kurs. Här ingår frågor om eventuella studier på Stockholms universitet, utbildning vid andra universitet och högskolor, undervisningspråk samt frågor om examen.

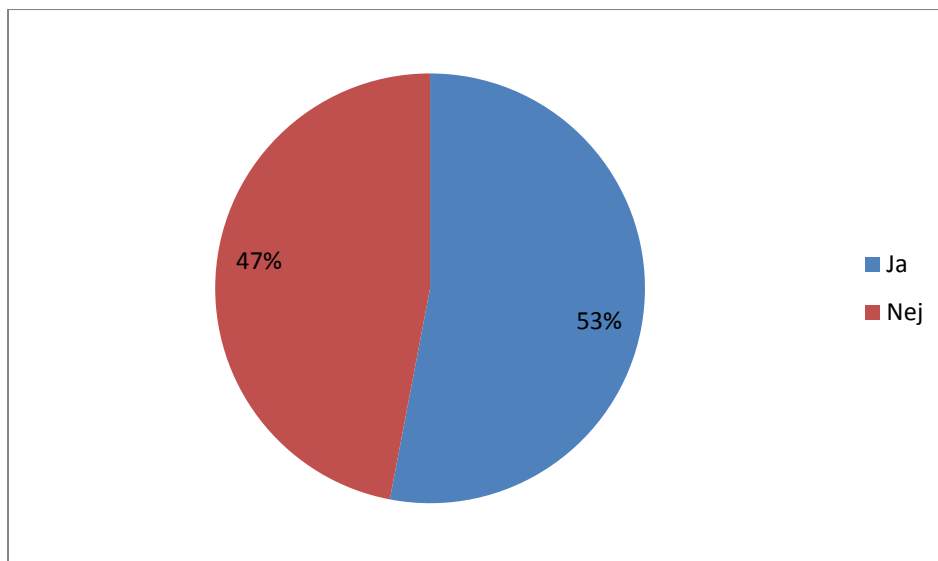
Det är tydligt att vidare utbildning tycks ha varit målsättningen för många (se Figur 10). Åtminstone är det ca 70 % som har studerat vidare på universitet eller högskola efter kursen. Man kan visserligen spekulera kring huruvida det beror på svårigheter på arbetsmarknaden som gör att så många väljer att studera, men det är inte en fråga som ligger i fokus för denna undersökning.

Figur 10. *Har du studerat på universitet eller högskola efter Behörighetsgivande kurs i svenska?*

På frågan om de har studerat på Stockholms universitet efter Behörighetsgivande kurs är det lite drygt hälften som har uppgett att de har gjort det (se Figur 11). Av de som har studerat vidare men inte har valt Stockholms universitet som lärosäte har flera valt lärosäten som erbjuder annan typ av utbildning än Stockholms universitet, t.ex. Kungliga Tekniska Högskolan, Sophiahemmet och Karolinska Institutet (se Figur 12).

Figur 11. *Har du studerat på Stockholms universitet (SU) efter Behörighetsgivande kurs i svenska?*

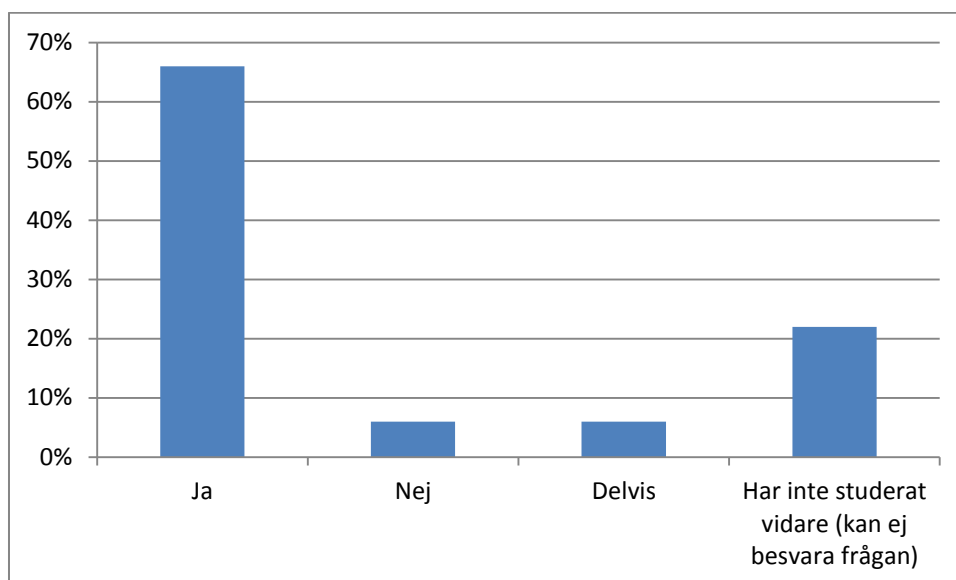

Figur 12. *Vilket/vilka universitet/högskolor förutom SU har du studerat på efter Behörighetsgivande kurs i svenska?*

Alma högskola, Folkuniversitet
Karlstads Universitet (distans)
Karolinska Institutet
Kungliga Tekniska Högskolan (KTH)
Lunds universitet
Sophiahemmet
Södertörn högskola

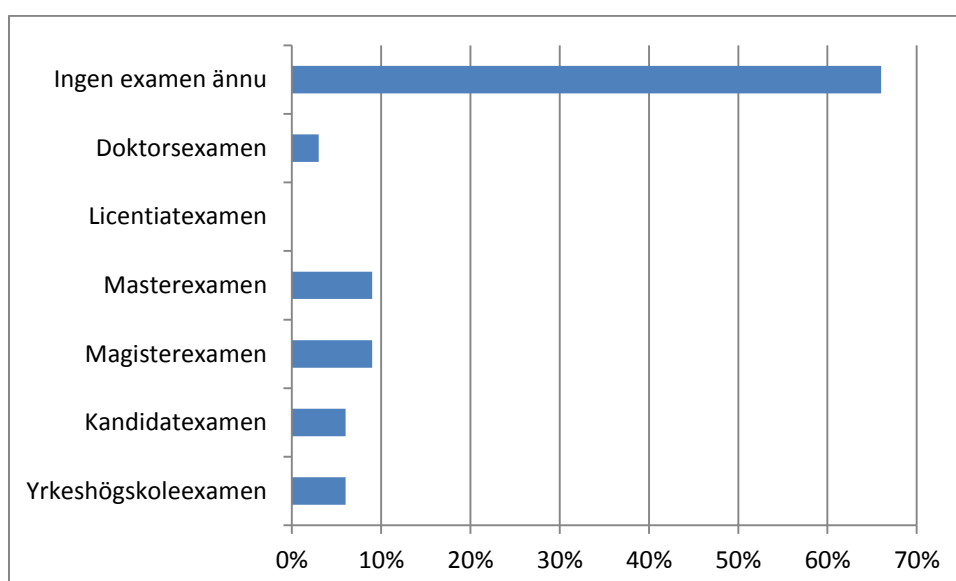
Med tanke på att Behörighetsgivande kurs ger just behörighet att studera på svenska på universitet och högskolor i Sverige var det motiverat att fråga huruvida undervisningen på de efterföljande studierna har bedrivits på svenska. En klar majoritet har uppgett att så var fallet (se Figur 13).

Figur 13. *Har undervisningen varit på svenska?*

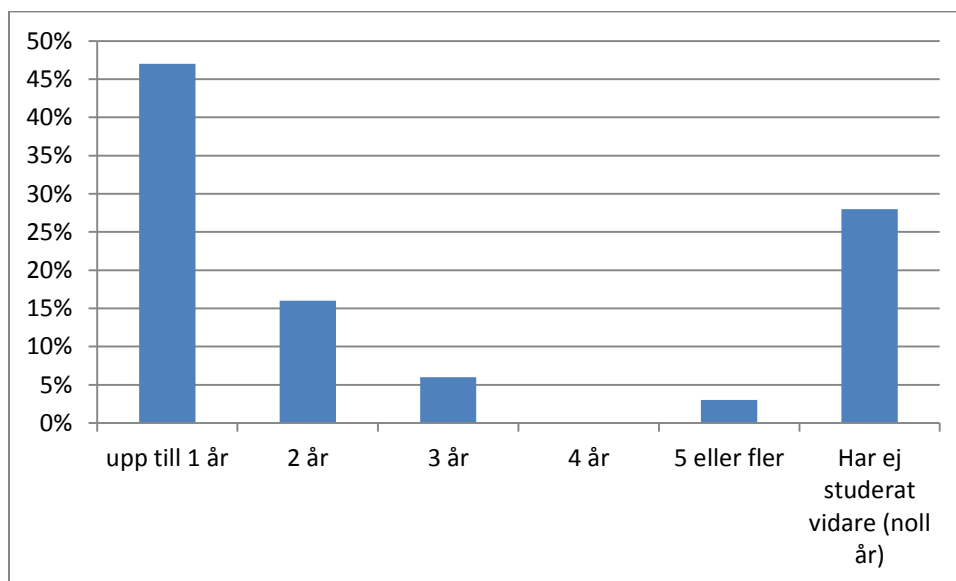

Det är inte särskilt förvånande att de flesta informanterna ännu inte har avlagt någon examen i Sverige (se Figur 14), med tanke på att nästan alla som ingår i studien har avslutat Behörighetsgivande kurs senast för sex terminer sedan. Några har eventuellt kunnat tillgodoräkna sig tidigare studier i ett annat land, eller studerat på engelska i Sverige. Denna tolkning blir starkare när man ser hur informanterna har svarat på frågan om hur många år de har studerat i Sverige efter Behörighetsgivande kurs (se Figur 15).

Figur 14. *Vilken är din högsta avlagda examen i Sverige?*

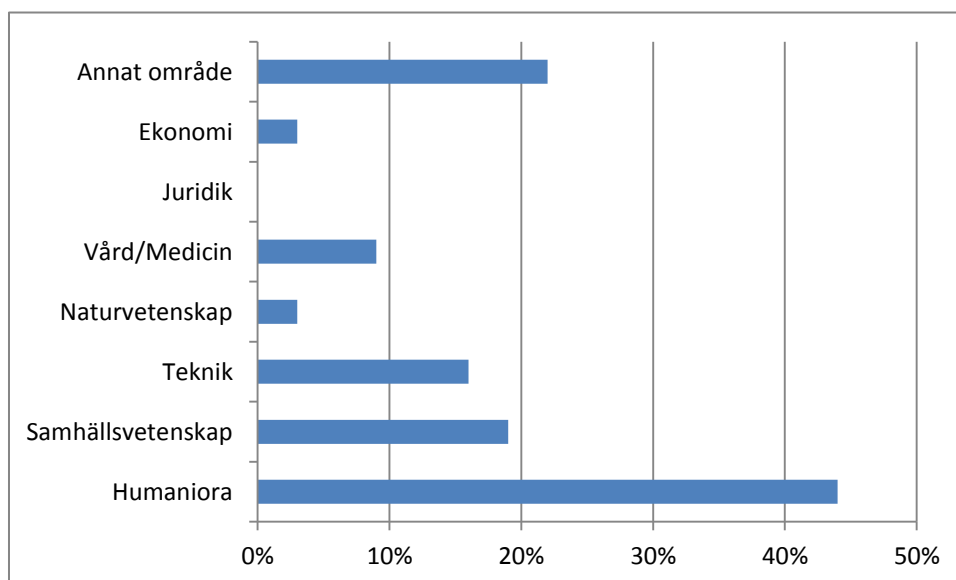

Figur 15. *Hur många år har du studerat på universitet och högskola i Sverige (efter Behörighetsgivande kurs)?*

Det är påfallande många av informanterna som valt att studera vidare inom området humaniora, knappt hälften (se Figur 16). Samhällsvetenskap har valts av en hel del, liksom teknikområdet, medan medicin, ekonomi och naturvetenskap lockar något färre.

Figur 16. *Inom vilket/vilka område(-n) har du studerat i Sverige?*

De informanter som har kommenterat frågan om utbildningsområde har preciserat lite närmare vad de har studerat (se Figur 17):

Figur 17. *Kommentar till vilket utbildningsområde man har studerat inom.*

"Psykologi 1"

"Utveckling och internationell samarbete, 180 hp"

"Masterprogram i statsvetenskap"

"Engelska I"

"engelska kurs, förskoleprogram"

"Förutom svenska har jag läst socialantropologi och programmering (IT moduler)"

"Psykologi I, II, III, Utvidgad Psykologi"

"filosofi"

"Företagsekonomi a"

"forskutb"

"Masters program i psykologi, neuropsykologiska processer."

"Har ej studerat vidare. Jag började jobba veckan efter jag slutade kursen."

"innan sfs: teatervetenskap (kandidatexamen), efter sfs: fristående kurser (fotografi, danska), dramapedagogik (typ allt som fanns vid SU), litteraturvetenskap, tyska I-III (kandidatexamen), just nu: på Karlstads universitet distans) KPU till gymnasielärare i teater och tyska"

"Master kurs i media och kommunikation vid JMK, Stockholm universitet (på engelska och innan behörighetsgivande kursen på SU)."

"Sjuksköterskeprogrammet"

"Svuf kurs"

"Jag kommer att studera på etnografisk linje."

"ULV"

"Ryskt samhällsliv, politik och ekonomi Ryssland igår och idag Svenska för studenter med utländsk förutbildning"

"Samhällskunskap och engelska"

"Datateknik"

"Information Systems Management, Master degree (två år, men det var på engelska och innan jag pluggade svenska)"

"Informations- och kommunikations teknik"

"Jag har bara studerat svenska språket i Sverige."

"Har ej studerat vidare (noll år). Planerar att göra den senare inom Humaniora/Samhällsvetenskap"

"Kandidatkurs i Kinesiska"

"Management med IT"

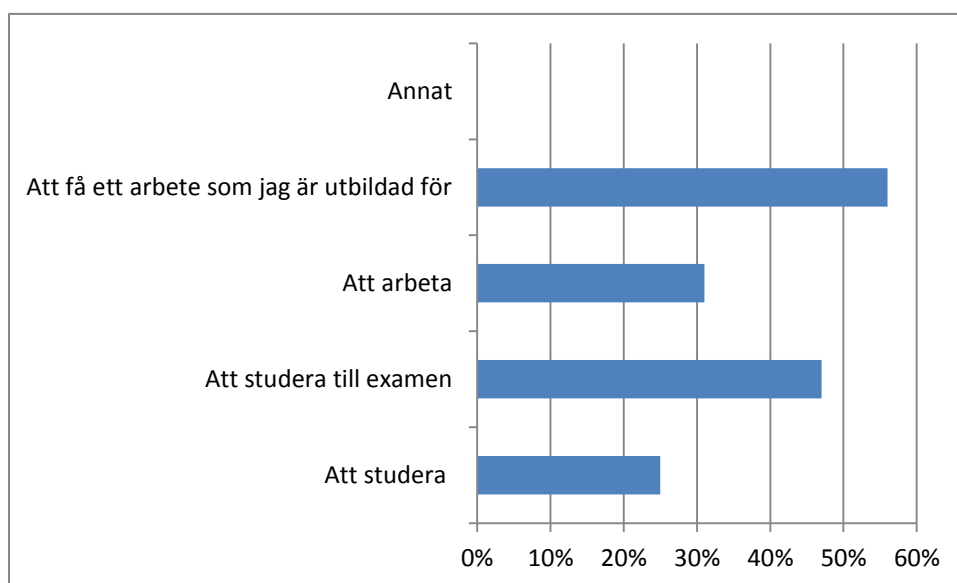
"Sophiahemmet -- sjuksköterskeprogrammet Karolinska Institutet – läkarprogrammet"

"Förskolläraryrket"

"Ämnesläraryrket engelska och franska"

Med tanke på att de flesta informanter har avslutat Behörighetsgivande kurs någon gång under de sex närmast föregående terminerna och därmed kanske inte avslutat sina ämnesstudier än efterfrågades deras planer för de närmaste fem åren vad gäller studier och arbete (se Figur 18). Det har varit möjligt att välja flera svarsalternativ, vilket många också har gjort. Det många har som målsättning för de närmaste fem åren är att studera till en examen och lyckas få ett arbete som hen är utbildad för.

Figur 18. Vad har du för planer för de närmaste fem åren vad gäller studier och arbete?

De informanter som har valt att kommentera sina svar om vilka planer de har och som redovisas i Figur 18 har skrivit följande (se Figur 19):

Figur 19. Kommentar till vilka planer för studier och arbete man har.

"Jag vill gärna läsa Kriminologi och planerar att arbeta inom Kriminalvården där jag kan använda mina kunskaper inom programmering och socialantropologi."

"Att försätta arbeta inom det område jag är utbildad för."

"Utbildningen är 5.5 år, och efter det kommer jag arbeta heltid som läkare. På somrarna tänker jag jobba extra, antingen inom vård och omsorg eller kanske med forskning."

"Min plan är att söka jobb inom mitt område först men jag planerar gå en utbildning på SU senare i år eller nästa år. Utbildningen heter: AKPA, arbetsmarknadskunskap"

"Jag vill studera vidare inom forskning i mitt område som är statsvetenskap och samhällskunskap eller rättsvetenskap som ingår i min tidigare examen från Iran. Hoppas jag!"

"Jag gjorde min forskning och skrev min uppsats om hur man kan använda kognitivt beteende metoder för att ändra barns attityd mot mobbning. I dag jobbar jag med barn i å/k 4-9 och jag får jobba med det jag brinner för, vilket gör mitt jobb mer till något roligt än arbete."

"Jag kommer att vara legitimerad lärare efter VT 15, och efter det vill jag arbeta som lärare, med syfte på att senare blanda lärare och teater-/dramapedagog"

3. Frågor om Behörighetsgivande kurs i svenska

Efter ovanstående genomgång om vilken bakgrund informanterna har och hur de har gått vidare i sina studier presenteras nedan deras uppfattning om Behörighetsgivande kurs. Informanternas svar på den övergripande frågan om vad som var mest givande med Behörighetsgivande kurs i svenska redovisas i Figur 20.

Figur 20. *Vad var mest givande med Behörighetsgivande kurs i svenska?*

<p>"Utveckling av kunskaperna inom skriftlig behörighet"</p> <p>"gedigen överblick på den svenska kulturen och litteraturen -nödvändigaste kunskaper om hur skall man studera i Sverige (krav till kunskapsnivå) -språkutvecklande undervisning"</p> <p>"Den gav mig en djupare förståelse för det svenska språket och samhället."</p> <p>"För mig var det mest givande med skriftlig delkursen och projektarbete eftersom jag ville fördjupa mina kunskaper i akademiskt skrivande."</p> <p>"Att vi fick en liknande erfarenhet av att studera vilken kurs som helst på universitetet."</p> <p>"Den skriftliga kursen."</p> <p>"Mest givande var att få överblick hur högskoleutbildningen fungerar tex hur man skriver en uppsats, orienterar i intranät osv."</p> <p>"att strukturerad och sammanhängande få kunskaper, grammatik, uttal etc, att bli rättat för fel i tal och skrift. (B-uppsatsen var inte alls viktig, då jag redan hade en kandidatuppsats från SU). Realia var intressant, men mest givande var de språkliga noggrannheten som rädde. (Till skillnad från när man bara snappar upp svenska i sitt vardagliga liv.)"</p> <p>"Att jag fick behörighet när jag klarade kursen. Självklart också att jag lärde mig att uttrycka mig på svenska, på ett akademiskt sätt."</p> <p>"att lära sig svenska ordentlig - muntlig och skriftlig"</p> <p>"när man inser att man faktiskt lärt sig svenska"</p> <p>"Att lära mig skilja på talspråk och skriftspråk, samt att kunna skriva mer akademiskt och skilja på texttyper."</p> <p>"Jag har förvärvat nyttig kunskap om det svenska samhället. Jag har fått den språkliga nivån som möjliggör att få kunna arbeta i mitt yrke"</p> <p>"Den höga nivån på klasskamraternas språkfärdigheter bidrog nog mycket till att jag utvecklade mina egna färdigheter, genom att få prata och diskutera både i klassrummet och utanför. Den muntliga delen av kursen var bra med att ge inspiration till samtalsämne. Tyckte också om böckerna som vi läste-- det var bra med att få läsa några svenska klassiker!"</p> <p>"Samtidigt tycker jag att den skriftliga delen av kursen var väldigt bra och avsevärt förbättrade min grammatik."</p> <p>"Intensiv kurs; bra uppdelning av delkurser och bra litteratur."</p>

"Föreläsningarna och seminarierna gav oss möjligheten att se hur det svenska universitetet fungerar både praktiskt och kulturellt. Att kunna öva språket på en riktigt akademisk nivå var väldigt lärorikt."

"Undervisningen sker på en bra nivå, den skriftliga och muntliga delen var mest givande, utbyte med andra utländska studenter."

"- att få kunskap i att skriva vetenskapliga artiklar - läsa svensk skönlitteratur - att hålla en presentation framför publik"

"Projektarbete"

"Fokus på ökning av ordförråd, möjlighet att öva tala inför publik, möjlighet att skriva mera komplexa texter och självklart vänner man har träffat under kursen som man fortsätter vara kompis med idag."

"Nej"

"övningar när man pratade med sina kamrater"

"Det var bra att få veta hur man måste skriva olika typer av text. Det bästa var att läsa svenska böcker. När vi (studenter) tittade på varandras arbete (texter) var det nyttigt att hitta misstag. Dessutom var det givande att ha möjligheten att kommunicera med andra studenter på svenska."

"skrivkurser"

"Utbildningen var bra och lärde mig väldigt mycket"

"Muntlig kurs"

"det skriftliga"

"Båda projekt kurs och skriv kurs."

"Mitt ordförråd blev större."

"projektarbete, muntlig kurs och grammatik"

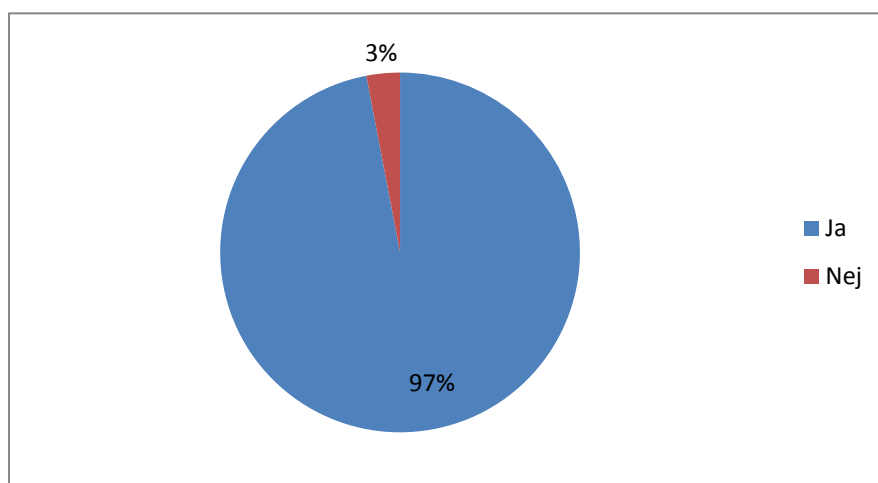
"Bra kurslitteratur och lärare"

"Att arbeta med språket på ett akademiskt sätt. Att skriva och uttrycka sig vetenskapligt. Dessutom blev ordförrådet mycket större."

"Jag känner att allting som vi gjorde var givande. Skulle jag behöva välja skulle jag säga den skriftliga och muntliga delarna. Jag skriver brev till myndigheter dagligen och är i kontakt med så många olika människor. Jag pratar om känslor med barn och ungdomar--på svenska! Det är helt fantastiskt!!"

På frågan om informanterna har haft nytta av det de har utvecklat under Behörighetsgivande kurs har så gott som alla (97%) uppgett att de har haft det (se Figur 21). Den som hade uppgett att hen inte hade haft nytta av kursen har senare kommenterat detta: ”Jag har inte än fått chansen att dra nytta av det.” Man kan anta att studenten precis hade avslutat kursen när hen fyllde i enkäten.

Figur 21. *Har du haft nytta av de färdigheter du utvecklade under Behörighetsgivande kurs i svenska?*

Följande kommentarer har informanterna skrivit till frågan om vilken nytta de har haft av de färdigheter de har utvecklat under Behörighetsgivande kurs (se Figur 22):

Figur 22. *Kommentar till frågan om man har haft nytta av de färdigheter man har utvecklat under Behörighetsgivande kurs i svenska.*

”Speciellt den skriftliga och muntliga färdigheten. Jag känner mig bekväm med att skriva på svenska och kursen har hjälpt mycket med mina studier då jag behöver skriva ofta. Dessutom känner jag mig nöjd med att kunna prata svenska flytande både i mitt privatliv och i skolan.”

”Jag har fått självförtroende att jag kan studera vidare.”

”Men inte helt när det gäller ekonomiska uttryck”

”Jag fick mycket nytta av kursen bl.a. är jag blev bättre på att skriva uppsatser. Det känner jag under min pågående utbildning.”

”Jag har inte än fått chansen att dra nytta av det.”

”Sedan jag började på högskolan har jag fått skriva många uppsatser och tentor på svenska och jag skulle inte ha varit lika självsäker om jag inte hade läst denna kurs. Kursen har förberett mig väl och gett mig de grunderna man behöver för att kunna uttrycka sina ideer på ett tydligt och korrekt sätt-- vilket behövs om man ska klara tentan!”

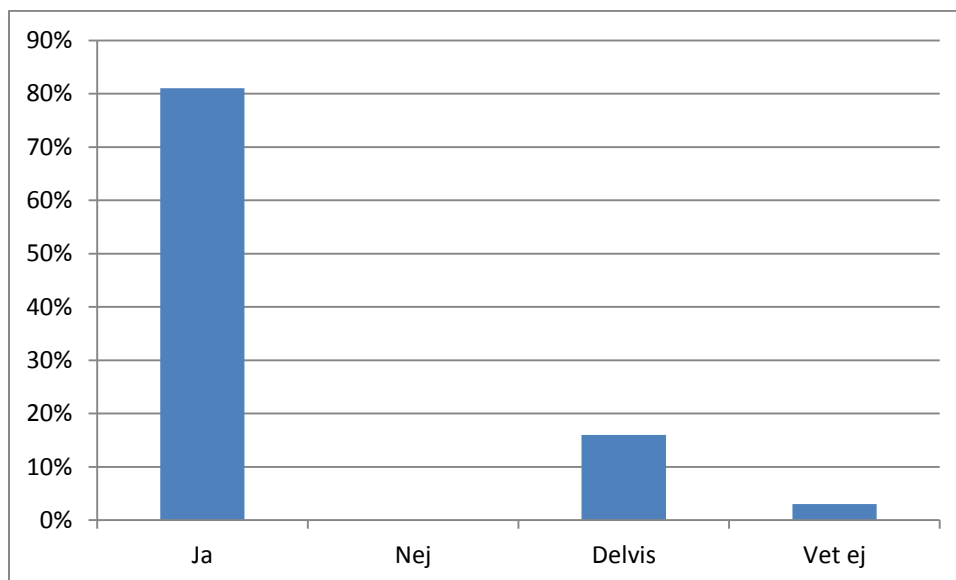
”T.ex. blev jag mycket bättre på att förstå skillnaden mellan olika texttyper.”

”Dagligen när man diskuterar med vänner och bekanta om romaner eller artiklar man har läst. I kontakt med arbetsgivare på intervjuer är det motiverande att kunna känna sig säker på att uttrycka sig på svenska.”

”Ja , absolut. Det var väldigt givande och jag lärde mig mycket under kursen.”

Informanternas svar på frågorna om huruvida de anser att Behörighetsgivande kurs förberedde inför vidare akademiska studier respektive arbetslivet redovisas i figur 23-25.

Figur 23. Anser du att Behörighetsgivande kurs i svenska förberedde dig inför vidare akademiska studier i Sverige?

Figur 24. Kommentar till frågan om man anser att Behörighetsgivande kurs i svenska förberedde inför vidare akademiska studier i Sverige.

"Det är en större utmaning att prata inför svenska studenter (istället för icke-svenskar) eller att skriva en artikel tillsammans med svensktalande studenter. Man kan nog aldrig vara helt förberedd på det. Det var dock aldrig ett problem att följa en föreläsning och förstå innehållet eller att läsa svensk litteratur. Det svåraste är nog att återge allt man vet på korrekt svenska under tentan."

"Med hjälp av de kunskaper som jag fick kunde jag förbättra mina resultat i socialantropologi."

"Absolut! Jag har rekommenderat/rekommenderar gärna kursen till bekanta som vill förbättra sin svenska."

"Definitivt."

"Kursen är ett fantastiskt verktyg för oss invandrare för att utveckla vår förståelse av den svenska kulturen. Jag som hade tidigare jobbat i Sverige kunde se hur mycket kulturen avspeglas i klassrummet som i arbetsplatsen. Därför tycker jag att det är en trygg miljö för att få en första erfarenhet."

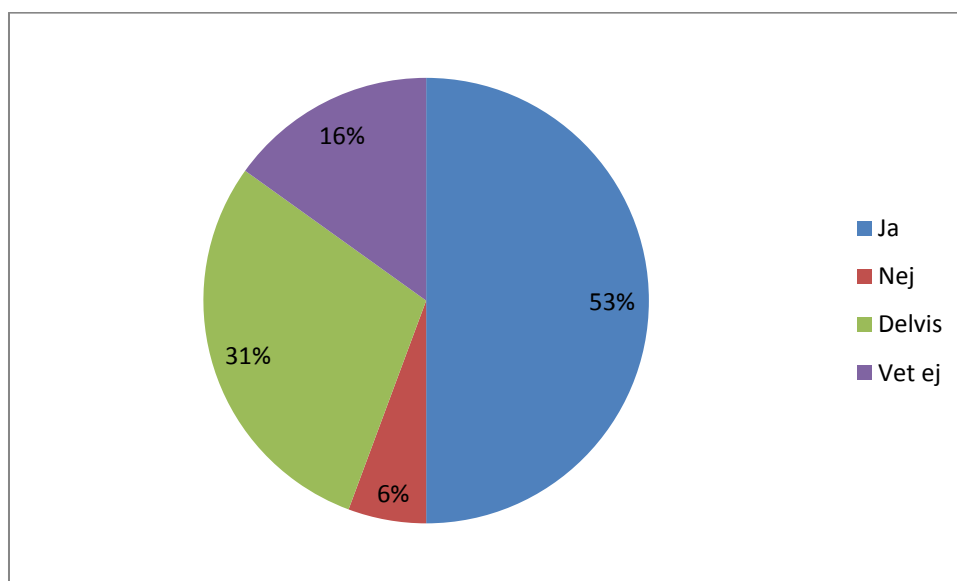
"Jag skulle önskat att kunna öva mer akademiskt ordförråd än vardaglig. Möjligtvis skulle det vara bra att ha en fortsättningskurs inriktad mot akademiskt skrivande/ordförråd där man analyserar även mer akademiska texter, övar ordförråd, går genom grammatiken en gång till och slumpar svenska klassiker."

"Visst, men jag fick ibland känslan att det inte räckte med mina språkkunskaper att arbeta på det bästa sättet under mina studier på svenska. Det tog alltså extra tid för mig att bearbeta information eller leta efter ord i ordboken. Dessutom var det ganska svårt att skriva tentan på riktigt (utan något ordbok)."

"Det vore bra om vi kan göra enskild projekt."

"(Jag kom faktiskt in på kurser utan att ha Svenska B och tog en kandidatexamen innan jag läste sfs. Detta är mycket bra då det öppnar upp för utländska studenter även utan Svenska B!)"

Figur 25. Anser du att Behörighetsgivande kurs i svenska förberedde dig inför arbetslivet?

Enkäten avslutades med en möjlighet för informanten att lämna övriga kommentarer. De som har valt att göra detta har skrivit följande (se Figur 26):

Figur 26. Övriga kommentarer.

"Detta hör jag väldigt ofta på jobbet och jag ser det som positivt: "Var i Stockholm kommer du ifrån?" (Dvs: de tar för givet att jag kommer "härfån" och de anser att jag har behärskat Stockholmsdialekten som vilken svensk som helst). Jag är tacksam för att Ni hjälpte mig med detta. STORT TACK!"

"Som sagt ovan, den svenska kulturen avspeglas i klassrummet på ett stort sätt precis som det är både på universitetet och arbetsplatsen. Kursen ger invandrare en bra möjlighet att se första hand och i en trygg miljö det man kommer senare träffa i arbetslivet."

"Det finns mycket fackspråk och medicinska ord som jag har lärt/kommer att lära mig inför arbetslivet. Detta är dock helt rimligt eller hur!"

"Jag är mycket tacksam för Urban Östberg. Han är en av dem bästa lärarna!"

"Jag hade jobbat ca 6 år redan innan så det är svårt att säga om kursen hjälper med detta men det skulle vara bra att lära sig hur man skriver brev eller mail i Sverige (båda internt med sina kollegor samt till tex leverantörer eller till någon myndighet)."

"Men det räcker inte för att man inte får jobb ändå och språket tar tid att man lär sig, speciellt man måste vara i samhället och jobba och använda språket praktiskt."

"Det känns naturligt att prata svenska både i mitt privatliv och i skolan/arbete."

"Den hjälpte inte direkt men kunskaper, som jag fick under kursen, gjorde självklart kommunikation med mina kollegor enklare."

"Sfs förbereder inte bara för studier och arbetslivet, utan även att bli en samhällsmedborgare."

"Jag tex är politiskt aktiv och sitter i en stadsdelsnämnd, har suttit i lokalföreningens styrelse och kommer med stor sannolikhet att jobba politiskt någon gång (må det vara som förtroendevald eller tjänstekvinna.) Detta skulle man såklart inte kunna göra utan ett välfungerande språk!"

Vi som har genomfört och sammanställt denna undersökning arbetar som studierektor respektive kursföreståndare för Behörighetsgivande kurs i svenska på Institutionen för svenska och flerspråkighet vid Stockholms universitet.

Vi vill rikta ett stort tack till alla er som har deltagit i enkätundersökningen och framfört era synpunkter. Det har varit till stor hjälp för det kursutvecklingsarbete vi bedriver.

Stockholm, oktober 2014

Vendela Blomström (kursföreståndare) och *Jeanna Wennerberg* (studierektor)